МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ»

СХВАЛЕНО
На засіданні Вченої ради
ВСП «ІІНО КНУБА»
Протокол № 38
від « 17 » січня 2023 року

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ВСП «ІІНО КНУБА»
О. ПЕТРОЧЕНКО
17.01.2023 р

КОДЕКС АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Відокремленого структурного підрозділу «Інститут інноваційної освіти Київського національного університету будівництва і архітектури»

м. Київ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Досвід розвинених країн в розумінні системності підходів до боротьби з академічною недоброчесністю при здійсненні всіх видів освітньої діяльності в закладі вищої освіти свідчить про необхідність публічного визначення та прийняття принципів академічної доброчесності, що має стати основою для позитивної зміни суспільної свідомості та важливим кроком системного запровадження високих стандартів освітньої діяльності в закладі вищої освіти.

Кодекс академічної доброчесності (далі - Кодекс) відокремленого структурного підрозділу «Інститут інноваційної освіти Київського національного університету будівництва і архітектури» (далі - ІІНО КНУБА) визначає загальноприйняті світовою спільнотою стандарти здійснення освітньої діяльності здобувачами вищої освіти, а також педагогічними, науково-педагогічними, та іншими категоріями співробітників (далі - співробітники інституту) з дотриманням при цьому основних моральних і правових норм академічної поведінки.

Разом з іншими документами, які регламентують політику забезпечення академічної доброчесності у освітній діяльності, цей Кодекс забезпечує дотримання принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин у ІІНО КНУБА.

При формуванні змісту Кодексу враховано вимоги Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України, чинних наказів і рекомендацій Міністерства освіти і науки України, іншої загальнодержавної нормативної бази. В тексті Кодексу використано інформацію з відкритих електронних ресурсів - сайтів (включаючи нормативну базу) вітчизняних і закордонних закладів вищої освіти, національних та міжнародних установ і асоціацій, освітня і наукова періодика, дані національних та міжнародних опитувань тощо, а також враховано пропозиції здобувачів вищої освіти та співробітників інституту.

2. ОСНОВНІ ВИЗНАЧЕННЯ, ПРИНЦИПИ ТА ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ЦІННОСТІ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ АКАДЕМІЧНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН

Автор - фізична особа, творчою працею якої створено твір.

Академічна доброчесність - сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Етика академічних взаємовідносин - сукупність встановлених і визнаних освітньою та науковою спільнотами правил моралі здобувачів вищої освіти, працівників інституту.

Ілюстративне запозичення - відтворення ілюстрації з першоджерела.

Твір (робота, матеріал) - інформація, як результат наукової чи навчально- методичної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових носіях або в електронному вигляді у мережі Інтернет (монографія, підручник, навчальний посібник, стаття, тези, автореферат і рукопис дисертації (дисертаційна робота), магістерська чи бакалаврська робота, курсова робота чи проект, реферат, есе, контрольна робота тощо).

Текстове запозичення - дослівне відтворення тексту першоджерела.

Унікальність тексту твору (роботи, матеріалу) — наявність в творі (роботі, матеріалі) текстів, таблиць, ілюстративних матеріалів, в якій відсутні текстові запозичення та парафрази.

Цитата - порівняно стислий уривок з літературного, наукового чи будь- якого іншого (у тому числі оприлюдненого у мережі Інтернет) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими власні твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

Парафраза— переказ, виклад першоджерела своїми словами.

Першоджерело - безпосереднє джерело певних відомостей або оригінальна основоположна праця (опублікований текст інших авторів), що містить первинну інформацію.

Основними принципами та фундаментальними цінностями академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин є:

– чеснота - відданість всіх співробітників інституту і здобувачів вищої освіти моральним принципам та стандартам, які створюють бар'єр для недоброчесності;
– чесність та порядність - систематичне уникнення проявів академічної недоброчесності в освітній діяльності;
– правда - прагнення до істини, вільне та відкрите поширення знань, їх безперервне надбання та збагачення;
– прозорість - доступність та відкритість інформації, яка передбачає, що всі учасники освітнього процесу зобов'язані діяти відкрито, передбачувано, зрозуміло та в рамках закону;
– законність - дотримання кожним учасником освітнього процесу законів та стимулювання до цього інших;
– повага - повага до ідей, гідності інших, їхнього фізичного та психічного здоров'я, на благо колегіальності та співпраці з іншими учасниками освітнього процесу.
– довіра - усі учасники освітнього процесу мають впевненість в чесності та чесноті один одного, можуть покластись один на одного, позбавлені остраху, що результати діяльності може бути вкрадено, кар'єру спаплюжено, а репутацію підірвано.
– мужність - схильність до цілеспрямованого відстоювання гідної поведінки та ідей поширення принципів академічної доброчесності в умовах стороннього тиску.
– справедливість - неупереджене, однакове ставлення до усіх учасників освітнього процесу, позбавлене дискримінації та нечесності.
– підзвітність - учасники освітнього процесу належним чином використовують делеговані їм повноваження без перевищення або несумлінності виконання.
– рівність та соціальна справедливість - рівний доступ до освіти та здійснення наукових досліджень незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, тендерної ідентичності, сексуальної орієнтації, етнічного, соціального, національного походження, стану здоров'я, інвалідності.
– демократичне управління - управління інститутом повинно базуватись на залученні усіх відповідних учасників освітнього процесу та етичному виконанні своїх повноважень керівництвом на різних ланках.
– самовдосконалення та вдосконалення системи - учасники освітнього процесу визнають важливість та докладають максимальних зусиль до постійного вдосконалення освітньої системи, зокрема через власний професійний розвиток.
– відповідальність - вміння брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності, виконувати взяті на себе певні зобов'язання, протистояти проявам академічної недоброчесності, подавати приклади гідної поведінки.

– компетентність та професіоналізм - підтримання найвищого рівня компетентності кожним учасником освітнього процесу.

3. ВИДИ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ АКАДЕМІЧНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Порушеннями академічної доброчесності, притаманними освітній діяльності є:

- академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих матеріалів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Основними видами академічного плагіату є:

- клонування - копіювання, точне відтворення (слово в слово) чужого тексту та/або запозичення ілюстрацій з наступним представленням їх як авторських;
- копіювання - матеріал містить значну частину тексту та/або ілюстрації одного джерела без змін.
- «знайти-замінити» - зберігається основний зміст джерела зі зміною ключових слів і фраз;
- ремікс - парафраза матеріалів кількох джерел упорядковуються так, щоб текст виглядав цілісним;
- гібрид - поєднання цитованих джерел і скопійованих матеріалів (тексту, ілюстрацій) без посилання;
- мешап - мікс (змішування) скопійованих матеріалів із кількох джерел;
- використання неіснуючих джерел - текст містить посилання на неіснуючі джерела, недостовірні або неточні відомості про джерела;
- агрегатор - текст та/або ілюстрації мають належне оформлення цитат, але майже не містить оригінальних думок, власного внеску автора (стосується лише наукових робіт, де обов'язковою частиною є авторські дослідження);
- ретвіт - текст містить належне цитування, але, по суті, дублює формулювання та/або структуру першоджерела (стосується лише наукових робіт, де обов'язковою частиною є авторські дослідження);

- самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових досліджень, використання власних попередніх праць в іншому контексті, без посилань на те, що така праця вже була раніше використана або опублікована;

–фабрикація - вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі та/або наукових дослідженнях;

–фальсифікація - свідома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу та/або наукових досліджень;

–списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

–хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь- яких інших благ матеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

–обман та надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу;

–необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів вищої освіти; невчасне повідомлення здобувачів освіту про систему оцінювання результатів навчання; застосування системи оцінювання, що не відповідає декларованим цілям та завданням теми, дисципліни, практики, освітньої програми тощо; відсутність об'єктивних критеріїв оцінювання.

Не допускається під час провадження освітньої діяльності вчинення здобувачами вищої освіти чи співробітниками інституту, дій, які матимуть наслідком вчинення порушення академічної доброчесності або порушення етики академічних взаємовідносин, в т.ч. і таких як:

–підробка підписів в офіційних документах;

–використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки при складанні будь-якого виду підсумкового контролю або переваг у педагогічній роботі;

–придбання в інших осіб чи організацій з наступним поданням як власних результатів освітньо-наукової діяльності;

–надання відгуків або рецензій на наукові чи навчальні роботи без належного проведення їх експертизи;

–академічний саботаж - завдання шкоди, псування, затримка або непотрібне ускладнення навчальної або дослідницької роботи інших осіб, навмисне знищення даних, уповільнення процесу рецензування роботи автора для використання результатів у власних цілях тощо;

–включення до списку авторів навчальних, наукових видань або виконавців проекту осіб, які не брали участь у підготовці (написанні) та в отриманні результатів;

–вчинення дій в умовах реального конфлікту інтересів;

–ігнорування передбачуваних порушень академічної доброчесності іншими особами, або вчинення дій, спрямованих на приховування порушення;

–використання шантажу чи підкупу;

–непотизм, перевищення повноважень, «професорська нечесність» - використання родинних зв'язків чи службового становища для отримання перевагу навчальній, позанавчальній, науковій чи адміністративній сфері; вплив на результати анкетування здобувачів вищої освіти щодо якості навчальних дисциплін;

–використання під час оцінювання результатів навчання заборонених допоміжних матеріалів (шпаргалок, конспектів тощо) та технічних засобів (мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);

–симуляція погіршення стану здоров'я, хвороби, з метою уникнення контрольних

–заходів оцінювання результатів навчання;

–проходження процедур контролю знань підставними особами;

–здавання або репрезентація різними особами робіт з однаковим змістом як результату навчальної діяльності;

–написання не своїх варіантів завдань на контрольних заходах;

–колективна співпраця між здобувачами вищої освіти заради отримання спільної для всіх вигоди (окрім видів робіт, які передбачають колективну співпрацю та визначені нормативними документами до навчальних дисциплін);

–вчинення дій, направлених на попереднє та незаконне ознайомлення зі змістом матеріалів підсумкового контролю;
–використання системи прихованих сигналів (звукових, жестових та ін.) при виконанні групових контрольних заходів, тестів, тощо з однаковими варіантами;
–примусові благодійні внески та примусова праця - примушення здобувачів вищої освіти сплачувати гроші чи виконувати певну працю під загрозою зумисно завдати шкоди інтересам та правам особи у навчанні, побуті чи інших питаннях.
–маніпулювання авторством або зневага до ролі інших дослідників в публікаціях;
–зловмисне звинувачення дослідника в скоєнні порушення принципів академічної доброчесності;
–викривлення наукових досягнень;
–перебільшення важливості та практичної значимості результатів;
–створення або підтримка журналів та видавництв, які підривають авторитет наукових досліджень («хижацькі» журнали та видавництва);
–запозичення результатів інших наукових груп;
–крадіжка результатів досліджень у межах однієї наукової групи.

Наведений перелік не є вичерпним та не охоплює всіх діянь, що можуть містити ознаки порушення академічної доброчесності, етики академічних взаємовідносин.

4. ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ АКАДЕМІЧНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН

4.1. Дотримання принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин усіх категорій здобувачів вищої освіти та співробітників інституту передбачає:

- обов'язкове слідування фундаментальним цінностям академічної доброчесності, зазначених в Кодексі;
- дотримання норм чинного законодавства в сфері освіти і науки та інтелектуальної власності;
- дотримання корпоративної культури та повагу до інших співробітників та здобувачів вищої освіти;
- перешкоджання проявам академічної недоброчесності з боку інших співробітників та здобувачів вищої освіти;
- обов'язкові коректні посилання на джерела інформації у разі використання запозичених ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- негайне повідомлення про випадки порушення академічної доброчесності уповноваженим органам (посадовим особам) інституту (залежно від власного підпорядкування та типу порушення) для здійснення ними відповідного реагування;
- несення академічної відповідальності та відповідальності за порушення принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

4.2. Додатково до визначеного у п. 4.1 дотримання принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- надання достовірної інформації щодо результатів власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використаних методик досліджень та джерел інформації.

4.3. Додатково до визначеного у п. 4.1 дотримання принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин співробітниками інституту передбачає:

- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково- педагогічну, творчу) діяльність;

контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;
об'єктивне та неупереджене оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

5. АКАДЕМІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ АКАДЕМІЧНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН

5.1 За порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин здобувані вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуальної роботи, іспиту, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (індивідуальних робіт, іспитів, заліків тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання та роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки всіх робіт авторства порушника;
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; - повідомлення суб'єкта, який здійснює фінансування навчання, установи, потенційних роботодавців, батьків здобувана вищої освіти про вчинене порушення;
- обмеження участі порушника з заходах навчального заходу та проектах;
- виключення з рейтингу академічної успішності студентів або нарахування штрафних балів у такому рейтингу, оголошення догани із занесенням до особової справи порушника;
- відрахування із закладу освіти.

5.2. За порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин співробітники інституту можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- попередження;
- позбавлення права голосу у колегіальних органах управління інституту або обмеження права на участь у роботі таких органів на певний термін;
- позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання фінансування для проведення наукових досліджень та реалізації освітніх проектів, тощо;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади;
- позбавлення почесних звань, нагород, тощо, присуджених інститутом;
- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- звільнення.

5.3. Дії, в яких наявні ознаки порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин, можуть також бути підставою для притягнення особи до дисциплінарної, цивільно-правової, адміністративної, кримінальної відповідальності у випадках та порядку, встановлених законодавством.

Притягнення особи до відповідальності за порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин може здійснюватися незалежно від притягнення її до інших

видів відповідальності.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Кодекс обговорюється та затверджується на засіданні Вченої ради ІІНО КНУБА. Зміни і доповнення до Кодексу вносяться у тому ж порядку. Факт ознайомлення усіх категорій здобувачів вищої освіти та співробітників інституту з Кодексом та їх зобов'язання щодо дотримання Кодексу фіксується підписанням вказаними категоріями Декларації про дотримання принципів академічної доброчесності